

عوامل و موانع شکوفایی فطرت در قرآن

آیت‌الله العظمی جوادی آملی با انس دیرین با گنجینه قرآنی، تدریس تفسیر موضوعی قرآن را از دیرباز در مراکز علمی و دینی، حوزوی و دانشگاهی پی گرفته است...

آیت‌الله العظمی جوادی آملی با انس دیرین با گنجینه قرآنی، تدریس تفسیر موضوعی قرآن را از دیرباز در مراکز علمی و دینی، حوزوی و دانشگاهی پی گرفته است، که جلوه بارز آن مجموعه وزین «تفسیر موضوعی قرآن کریم» در بیست مجلد است؛ که با سبک تفسیری قرآن به قرآن و بهره‌گیری از روایات معصومان (علیهم السلام) راه بهترین نگرش به کتاب الهی را همراه بیان ویژگی‌ها و خصایص زنده قرآن تبیین می‌کند. دوازدهمین مجلد از مجموعه «تفسیر موضوعی قرآن کریم» به نام فطرت در قرآن نام گذاری شده است.

عوامل و موانع شکوفایی فطرت در قرآن به توصیف قرآن کریم از بهشت، بهشتیان در باغ‌های پر نعمت الهی بر کرسی‌های خود می‌نشینند و از شرابی سر به مهر به نام ریحی سیراب می‌شوند. مَهْری که بر این شراب نهاده شده از مُشک است و قرآن دسترسی به آن را سزاوار رقابت و مسابقه می‌داند. این شراب در آمیخته با تسنیم است و تسنیم چشمه‌ای است که مقربان خدا از آن می‌نوشند.

به نظر علامه طباطبایی بنابر توصیف قرآن کریم چشمه تسنیم از شراب ریحی برتر است، زیرا این شراب به سبب آمیختگی با تسنیم دلپذیر می‌شود و از طرف دیگر، چون مقربان از تسنیم می‌نوشند، مرتبه آنان از نیکانی که با شراب ریحی سرمست می‌شوند بالاتر است. اما صرف آمیخته بودن محتوای ریحی با تسنیم و وصف قرآن کریم از این ترکیب، نمی‌تواند دلیل برتری یکی بر دیگری باشد، مگر آنکه این برتری از طریق بعضی روایات اثبات شود، یا از معنای کلمه مقربان برتری خاصی نسبت به معنای کلمه ابرار به دست آید.

تفسیر «تسنیم» از تفاسیر ارزشمند جهان اسلام است که طی بیش از ۴۰ سال کوشش و مجاهدت علمی - قرآنی آیت‌الله العظمی عبدالله جوادی آملی، فقیه، عارف، مفسر قرآن و از مراجع عظام تقلید برای فهم و تدبیر بیش از پیش اهل اندیشه و قرآن نگاشته شده است. این تفسیر در شمار «تفاسیر قرآن به قرآن» جای دارد. روش مؤلف، ذکر آیه یا آیات مورد نظر و بررسی آنها طی چهار مرحله است: «گزیده تفسیر»، «تفسیر آیه»، «لطایف و اشارات» و «بحث روایی». عنوان «تسنیم» مأخوذ از آیه ۲۷ سوره مبارکه مطففین در قرآن و نام چشمه‌ای در بهشت است.

فطرت از مقوله‌های بحث برانگیز و پرگفت‌وگو است. با نگاهی اجمالی به تشنّت آرا و تعدّد انظار روشن می‌شود که شناخت این پدیده و بررسی آثار و خواص، معیار تأثیر و تأثر و نیز احکام و اوصاف فراوان آن، تا چه میزانی امروزه در جوامع فکری و فرهنگی مورد توجه و نظر است.

نگرش روانشناسانه، فلسفی و قرآنی در خصوص این امر نهادینه در جان انسانی، راه پر پیچ و تاب معرفت به آن را دشوار ساخته است. در این رهگذر باید صاحبان اندیشه و والیان تفکر را به تأملات قرآنی در این موضوع مهم دعوت کرد. بر این اساس دوازدهمین مجلد از مجموعه «تفسیر موضوعی قرآن کریم» به نام فطرت در قرآن نام گذاری شد و در سه بخش و چندین فصل موضوعات ذیل را از دیدگان می‌گذراند: مبادی و کلیات فطرت در قرآن، فطری بودن بینش و گرایش به خدا و دین در قرآن، عوامل و موانع شکوفایی فطرت در قرآن و...

تفسیر «تسنیم» در تفسیر هر آیه چهار مرحله را در نظر دارد: گزیده تفسیر، تفسیر آیه (مفردات)، اشارات و لطایف و بحث روایی که شاخصه ممتاز این تفسیر است.

سرانجام و پس از انجام نگارش ۸۰ جلد از تفسیر «تسنیم» اسفندماه سال جاری در همایش بین‌المللی «تفسیر تسنیم» این گنجینه نورانی به روی اهل معرفت و قرآن گشوده خواهد شد.

ایکنا به انگیزه آشنایی بیشتر اهالی قرآن و حدیث با این تفسیر وزین، هر روز یک چشمه نورانی از این تفسیر را در «تسنیم» به روی مخاطبان گرمای خود می‌گشاید.